

Sygnatura akt VI Ka 356/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **12 czerwca 2015** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Grzegorz Kiepusa

Sędziowie SSO Arkadiusz Łata

SSR del. Małgorzata Peteja-Żak (spr.)

Protokolant Sylwia Sitarz

przy udziale Elżbiety Ziębińskiej

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2015 r.

sprawy **M. R.** ur. (...) w Z.

syna A. i J.

oskarżonego z art. 31§2 kk w zw. z art. 190§1 kk, art. 31§2 kk w zw. z art. 190§1 kk w zw. z art. 12 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 5 lutego 2015 r. sygnatura akt VII K 122/14

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 624 § 1 kpk

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- w punkcie 1 w miejsce orzeczonej oskarżonemu kary ograniczenia wolności orzeka karę 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie na mocy art. 69 § 1 i 2 kk, art. 70 § 2 kk warunkowo zawiesza na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata,
- obowiązek probacyjny orzeczony w punkcie 2 ogranicza do zobowiązania oskarżonego do wykonywania pracy i za podstawę prawną jego orzeczenia przyjmuje art. 72 § 1 pkt 4 kk,
- na mocy art. 73 § 2 kk oddaje oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora;

2. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy:

3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata M. K. kwotę 516,60 zł (pięćset szesnaście złotych i sześćdziesiąt groszy) obejmującą kwotę 96,60 zł (dziewięćdziesiąt sześć złotych i sześćdziesiąt groszy) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

4. zwalnia oskarżonego od zapłaty kosztów sądowych postępowania odwoławczego, obciążając wydatkami Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 356/15

UZASADNIENIE WYROKU

z dnia 12 czerwca 2015r.

Sąd Rejonowy w Zabrze wyrokiem z dnia 5 lutego 2015r., w sprawie o sygn. VII K 122/14, uznał oskarżonego M. R. za winnego popełnienia dwóch czynów, z których pierwszy wyczerpywał znamiona przestępstwa z art. 31§ 2 kk w zw. z art. 190 § 1 kk, a drugi z art. 31§ 2 kk w zw. z art. 190 § 1 kk i art. 12 kk i za to przy przyjęciu, iż stanowią one ciąg przestępstw na mocy art. 190 § 1 kk przy zast. art. 91 § 1 kk wymierzył mu karę 6 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku.

Na mocy art. 36 § 1 kk w zw. z art. 72 § 1 pkt 4 kk zobowiązał oskarżonego do wykonywania pracy zarobkowej lub kontynuowania nauki.

Nadto zasądził od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy stosowne wynagrodzenie tytułem obrony udzielonej oskarżonemu z urzędu oraz zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych.

Powyższy wyrok zaskarżony został na niekorzyść oskarżonego przez Prokuratora w części dot. kary.

Skarżący zarzucił wyrokowi:

1. rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego jednej kary 6 miesięcy ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym, z uwagi na nienależyte uwzględnienie społecznej szkodliwości czynu, właściwości i warunków osobistych oskarżonego oraz sposobu życia oskarżonego przed popełnieniem przestępstwa, podczas gdy wzgląd na cele wychowawcze i zapobiegawcze jakie kara powinna osiągnąć w stosunku do oskarżonego, a także potrzeby w zakresie prewencji generalnej i kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa uzasadniają wymierzenie kary surowszej;

2. obrazę przepisu prawa materialnego, a to art. 35 § 1 kk poprzez niedookreślenie wymiaru wykonywania kary ograniczenia wolności, tj. bez wskazania, iż praca na cele społeczne ma być wykonywana w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym;

3. obrazę przepisu prawa materialnego, a to art. 36 § 2 kk poprzez jego niezastosowanie w pkt 2 sentencji zaskarżonego wyroku, podczas gdy orzeczenie wobec oskarżonego obowiązków wymienionych w art. 72 kk w sytuacji wymierzenia kary ograniczenia wolności wymaga powołania wspomnianej wyżej normy.

Wskazując na powyższe, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu kary 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 4 lat, na mocy art. 73 § 2 kk oddanie go pod dozór kuratora sądowego oraz na podstawie art. 72 § 1 pkt 8 kk zobowiązanie oskarżonego do poszukiwania pracy zarobkowej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja Prokuratora zasługuje na uwzględnienie. O ile oczywiście ma rację skarżący podnosząc trafnie zarzut obrazę prawa materialnego w postaci art. 35 § 1 kk (niedookreślenie wymiaru wykonywania orzeczonej kary) oraz art. 36 § 2 kk (błędne powołanie § 1 tegoż przepisu jako podstawy prawnej orzeczenia obowiązku wobec oskarżonego), o tyle zarzut ten ma znaczenie drugorzędne przy uwzględnieniu zarzutu pierwszego, dot. rażąco niewspółmierności orzeczonej wobec oskarżonego kary.

Wobec niekwestionowania poczynionych ustaleń faktycznych przez Sąd I instancji, winy i sprawstwa oskarżonego, należy jedynie podkreślić, że Sąd Rejonowy dokładnie i rzetelnie przeprowadził postępowanie dowodowe, w trakcie którego przedsięwziął niezbędne i odpowiednie czynności celem wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności w sprawie. Zgromadzone dowody poddał wnikliwej analizie, a w motywach zaskarżonego orzeczenia ustosunkował się do każdego z przeprowadzonych dowodów. Wyjaśnił zatem, którym dowodom dał wiarę i dlaczego, a także które okoliczności sprawy można na ich podstawie uznać za udowodnione. Przedstawiona przez Sąd I instancji analiza dowodów w pełni zasługiwała więc na uwzględnienie. Była ona spójna i uwzględniała zasady doświadczenia życiowego, w tym zawodowego. Zasadność ocen i wniosków wyprowadzonych przez Sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego odpowiadała prawidłowości logicznego rozumowania, nadto analiza ta nie wykraczała poza ramy swobodnej oceny dowodów. Sąd I instancji w sposób poprawny zastosował również przepisy prawa materialnego, dokonując prawidłowej kwalifikacji prawnej czynów; w konsekwencji prawidłowo przypisał oskarżonemu popełnienie dwóch przestępstw, wyczerpujących znamiona typu czynu zabronionego z art. 190 § 1 kk w zw. z art. 31 § 2 kk.

Przechodząc do ustosunkowania się do podniesionego przez apelującego zarzutu rażącej niewspółmierności orzeczonej względem oskarżonego jednej kary ograniczenia wolności, trzeba wskazać, iż zarzut taki jest słuszny wówczas, gdy orzeczonej karze nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy, stając się w odczuciu społecznym karą niesprawiedliwą. Zarzut rażącej surowości kary może być zasadny tylko wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, że zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez Sąd I instancji a karą, jaką należałoby wymierzyć w następstwie prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary określonych w art. 53 kk (zob. wyrok SN z dnia 14 XI 1973r., III KR 254/73, OSNPG 1974/3-4/51; wyrok SA w Poznaniu z dnia 22 VI 1995r., II AKr 178/95, Prok. i Pr. 1996/2-3/25).

Sąd Rejonowy wymierzając karę oskarżonemu za dwa przestępstwa, popełnione w warunkach ciągu przestępstw, w sposób w istocie niedostateczny uwzględnił stopień społecznej szkodliwości obu czynów, jak również właściwości i warunki osobiste oskarżonego, w pisemnych motywach uzasadnienia zaskarżonego wyroku lakonicznie jedynie wyrażając swe przekonanie o walorze resocjalizacyjno - wychowawczym orzeczonej wolnościowej kary. Tymczasem przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości przypisanych przestępstw trzeba mieć na względzie takie okoliczności jak rodzaj naruszonego dobra w postaci wolności od strachu, obawy przed popełnieniem przestępstwa na szkodę osób zagrożonych, bezpośredni sposób działania sprawcy, jak i poprzez wysyłanie wiadomości tekstowych, nasilone działanie w krótkim odstępie czasu, na szkodę dwóch nieletnich koleżanek, w dodatku bez żadnego powodu lub z oczywiście błahego powodu, jakim był głośny śmiech koleżanki na ulicy. Te okoliczności w połączeniu z właściwościami i warunkami osobistymi oskarżonego wskazują na dużą demoralizację młodocianego sprawcy, który – pomimo dania mu szansy w przeszłości w postaci orzeczenia o warunkowym umorzeniu postępowania w tej sprawie – nie wykorzystał jej należycie w okresie próby, wykorzystując ten czas niezgodnie z przeznaczeniem. Wszak analiza dołączonych akt dozorowych dowodzi, iż oskarżony, po początkowym okresie współpracy z kuratorem i poprawnym zachowaniu w środowisku lokalnym i rodzinnym, zaczął nadużywać alkoholu, lekceważąc odnosić się do osoby kuratora i najbliższych, prowadząc nieustabilizowany tryb życia oraz naruszając porządek prawny. Wszystkie te okoliczności w zestawieniu z późniejszą karalnością oskarżonego oraz jego młodym wiekiem wskazują na lekceważące podejście do porządku prawnego oraz brak akceptacji dla powszechnie obowiązujących norm społecznych. Zatem także i w ocenie Sądu odwoławczego wymierzona oskarżonemu kara ograniczenia wolności, jako kara łagodniejszego rodzaju w katalogu kar, nie spełniłaby swych celów zapobiegawczych i wychowawczych, jak również w zakresie prewencji ogólnej oraz społecznego oddziaływania.

Mając na uwadze powyższe, zdaniem Sądu Okręgowego jedynie kara najsurowsza, tj. pozbawienia wolności w rozmiarze 6 miesięcy z równoczesnym warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat pozwoli w pełni na uzyskanie spodziewanego efektu zapobiegawczego kary, o jakim mowa w przepisie art. 69 kk. Zapobieżenie powrotowi do przestępstwa jest minimalnym zadaniem kary, ale wystarczającym dla oceny, czy należy zastosować warunkowe zawieszenie wykonania kary. Kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania,

acz na wydłużony obligatoryjnie okres próby do 3 lat, w ocenie Sądu odwoławczego ma szansę na realizację celów w zakresie zapobiegawczego oddziaływania na sprawcę i w tym kontekście musi być uznana za zasadną. Deklarowana przez oskarżonego, lecz niczym nie poparta, jego postawa po popełnieniu przestępstwa, zwłaszcza zaś jego sucha deklaracja o chęci zachowania zgodnego z obowiązującym porządkiem prawnym, podjęciu terapii przeciwalkoholowej oraz pracy dorywczej - zarobkowej stanowi istotną przesłankę prognostyczną co do niepopelnienia przez oskarżonego w przyszłości kolejnego przestępstwa. Weryfikacji tej postawy będzie służyć dozór kuratora, pod który oddano sprawcę, a nadto zobowiązanie go w oparciu o przepis art. 72 § 1 pkt 4 kk do wykonywania pracy. Konkludując, Sąd Okręgowy uznał zatem, że wymierzenie oskarżonemu kary pozbawienia wolności w takiej formie pozostanie wystarczające dla osiągnięcia wobec niego celów kary. Cele prewencji indywidualnej bez wątpienia spełnione zostaną przez orzeczenie takiej kary, w szczególności zaś tak wymierzona kara zapobiec powinna powrotowi oskarżonego do przestępstwa. Możliwość wykonania w okresie 3 lat próby warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności w wymiarze 6 miesięcy powinna skutecznie odwieść oskarżonego od popełniania kolejnych przestępstw, zwłaszcza tych naruszających dobra innych osób w postaci poczucia bezpieczeństwa i wolności od strachu.

Sąd Okręgowy, dzielając zatem w pełni wywody skarżącego odnoszące się do potrzeby wymierzenia oskarżonemu tak kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, jak i obowiązku wykonywania pracy, zmienił zaskarżony wyrok w opisanym wyżej zakresie, w pozostałej części utrzymując go w mocy.

W pkt 3 wyroku zasądził nadto od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu stosowne wynagrodzenie tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym oraz zwolnił oskarżonego od zapłaty kosztów sądowych niniejszego postępowania.